

Túraírás 2.

Táv: kb. 2.5 km

Szintkülönbség: 30 m

A tábor főkapuján kilépve menjünk el a Paperdó utcáig (kb. 150m) és forduljunk jobbra. Enyhén emelkedő, homokos, betonos úton indul sétánk. Az út igen kis forgalmú, de azért számítani kell autókra! Jobbról modern, de szép építésű újbarokk ház látható, frissen telepített szőlővel. Az apró ablakok, a tornác, a nagy hátsó pince és melléképület a régi időket idézik. Hamarosan sűrű erdőbe jutunk, balról elhagyva Győrújbarátot.

Az út mentén balról az árokban Bodza, Aranyvessző, Szeder, míg jobbról Tölgyesek, Akácok váltják egymást. Sok helyen megfigyelhető a lágyszárú, de magasba törő, kúszó Vadkomló és Vadszőlő. A napfényért való küzdelem mindenütt jelen van a zöld növények között, az előbbi fajok így próbálnak a fák koronájának árnyékából kibújni – sajnos sokszor ezzel megfojtva a környezetük növényvilágát. Az utat végig Erdei szamóca, Madársóska is szegélyezi, amelyek évszaktól függően virágukat vagy termésüket kínálják. *A tölgyerdő önmagában is rengeteg táplálékot ad a vadaknak, hiszen a fa termése, a makk, kedvenc csemegéje a környéken is előforduló nagyvadaknak: Vaddisznónak, Szarvasnak, Őznek, de szívesen eszi a Mókus is. Csemege számos madár számára is; pl. a Szajkónak, aki mohósága és feledékenységére révén „ülteti” az erdőt, hiszen sokszor ejt el a csőréből a sok makkból, máskor dióból, gesztenyéből, vagy ha el nem is ejti, de eldugja későbbre, ám elfelejti a rejtékhelyet. Ráadásul a tölgyes otthona sok gombának is (a környéken Pereszke, Nagy őzsláb és Óriás pöfeteg fordul elő az ehetőkből és Légyölő galóca a számunkra mérgezőkből – ám a vaddisznó számára ez csemege). Idősebb fákon Taplót, vagy dekoratív Lepketaplót találhatunk. A Tölgyes Magyarország őshonos fája, értékes, hosszú időt megélő faj. Száradó leveleit csak tavasszal, hajtáskor veszt el, így nyáron is vastag avar borítja az erdő alját, mintha csak őszt létezne lent. Ez jó bújóhely rágcsálóknak, rovaroknak. A nagytestű – védett – Szarvasbogár himje is előfordul itt nyár elején, az őket hónapokkal túlélő nőstények később is. A tájidegen akácot azért hozták be Amerikából kb. 200 éve, mert gyorsan nő (20 év után vágásérett, szemben a tölgy vagy bükk 80-100 évével) ám emiatt sokszor kiszorít minden más fajt. Ha benézünk az akácerdőbe, alig látunk más növényt, aljnövényzetként is csak füvet. Ami még előfordul, mind nitrogén-kedvelő fajok: Bodza, Nagy csalán.*

Ennek megfelelően az állatvilága is szegényesebb. A Bodza cserjék fája erdészeti szempontból értéktelen, ám virága, termése gyógyteáknak, üdítő italoknak is alapanyaga. Tavasszal sok munkát ad a környékbeli méheknek a még leveledés előtt tömegesen megjelenő akácvirág. Mi magunk is kóstoljuk meg bátran, a csészelevelek tövében található édes nektár finom csemege.

Ezen a környéken koratavasztól őszig van a méheknek munkája, mert az elsőként virágzó Korai juhar után az előbb említett Akácon át az ősz közepéig virágzó Kanadai Aranyvesszőig sok-mindenről gyűjtögethetnek. Az Aranyvessző is idegen gyomnövény, szép aranysárga virágának örülhetünk ugyan, de közben sok nemesebb fajt kiszorít gyors, magas növéseivel.

Hamarosan jobbról szép tisztáshoz érkezünk, - a jobbra térő úton fogunk majd sétánkból visszaérkezni – de mi haladjunk tovább egyenesen a beton úton! A tisztás úttal határolt szélein mindenhol buja Hamvas- és Feketeszederrel találkozhatunk, fogyasszuk bátran ősszel érő finom gyümölcsét! Itt-ott csipkebogyó is van, ezek jobbra még savanyúak, az első fagyok után válik finom édessé magas vitamintartalmú termésük. A tisztás virágai között szép időben sok-sok rovarra lelhetünk, lepkék, pókok, szöcskék, sáskák hadai keresik itt táplálékukat.

Rövidesen szépen rendezett kertek, házak közé érkezünk. Paperdő egykor önálló falu volt, most Győrújbarát külterülete. Érdemes elidőzni egy-egy szépen rendbetett portánál, megfigyelni valamely régi, vályogfalú, nádtetős parasztházat. Elgondolkodni az egykori gazdák életén, mértékletességén. A házak falán, udvarukon sokhelyütt régi mezőgazdasági és ház körüli szerszámok is láthatók. Majd mindenhol találunk az udvaron Diófát (és az út mentén, meg az erdő belsejében is, hiszen Szajkó, Varjú, Mókus mind-mind széthordja, elejti a magját), ősszel ennek lehullott gyümölcséből is kóstoljunk! Őszre érik be a falu középtáján, jobbra ültetett apró szemű, de zamatos „Parasztbarack” is. Nyáron a szederre emlékeztető termésű Eperfáról kóstolhatunk (Paperdő elején, az úttól balra).

Továbbhaladva az egykori falu egyetlen utcáján felfelé, jobbról a korábban mindenkinek vizet adó kerek kutat elhagyva, majd elhaladva egykori magyar pásztor- és terelő-kutya fajokkal (Komondor, Puli, Pumi) védett porták mellett, nemsokára elfogy a beton és meredek, homokos mélylősz-útban folytatódik a túránk. A magas oldalfalak, az elhagyott rókaluk, az izgalmasan kanyargó vastag gyökerek talán feledtetik a kaptató nehézségét. A Sokoróban igen gyakoriak az ilyen mély-lősz utak, a nyúli Szurdik vagy Vaskapu is ilyen, csak 15 m magas falakkal. *A legmeredekebb részen már több méter magasak a löszfalak mellettünk is. Megfigyelhető a talaj rétegződése – fent a sötét humuszos réteg, majd az élettelelenebb homokos sávok vas (vöröses, rozsdás elszíneződés) kalcium (fehér kirakódások, főleg egykori gyökerek mentén) és mangán (feketés elszíneződések) kiválással. Jól láthatók a lágyszárú és fás-szárú növények különböző gyökerei is, valamint a sok-sok földben élő állatka lyukai: kicsitől a nagyig, férgektől a rágcsálókig.*

Az út tetején csillag alakú ötös elágazásnál várhatjuk össze egymást – balra egy szép pincesorhoz, a Fehérkereszt horgashoz jutnánk; előre-fel a Magos hegy csúcsára, előre-le a fenyvesen keresztül a nyúli sípálya ill. a Bakony lehetne a cél. Mi forduljunk élesen jobbra és sétáljunk ki a hatalmas területű Prépostpusztai rétre!

Rögtön az első szakasról pazar kilátás nyílik Győrújbarátra, Győrre és általában a Kisalföldre. Szépen látszik, hogy hogyan indulnak a Sokoró lankái, és tiszta időben az É-NY, Ny felé nyitott réten elnézve, a látóhatáron, tőlünk 100-150 km-re látszik a Kőszegi-, a Soproni-hegység, valamint az osztrák Alpok magas hegyei. A vadvirágos rét, melyet nem művelnek, vegyszereznek, egyszerűen csak olykor lekaszálnak, kitűnő vadászterület a környéken előforduló Egerészölyvnek (talán most is láthatunk az égen körözni) és Karvalynak. Ők fogdossák össze a mező rágcsálóit: cickányt, egeret, pocokot. Éjszakai vendégként Róka is előfordul és a nagyvadaink (Vaddisznó, Szarvas, Őz), mint azt a réten álló vadászlesből is sejteni (szerencsés esetben látni ☺) lehet. Találkozhatunk még a gazdag rovarvilágon kívül gyíkokkal és olykor, meglepő módon Vízisiklóval.

A rét jobb szélén haladva, követve a füves kocsiutat egy erdőszélre jutunk, majd az út, az erdőben meredeken lefelé egy erős jobbkanyarral levisz minket a Paperdei kövesút és a korábban említett tisztáshoz. Innen balra fordulva ereszkedhetünk le a falu széléhez és a táborhoz.